

МЕТАДЫЧНЫЯ РЭКАМЕНДАЦЫІ

па эфектыўным выкарыстанні

электроннага адукацыйнага дапаможніка

“Самастойныя часціны мовы”

Электронны адукацыйны дапаможнік “Самастойныя часціны мовы” мае тытульны слайд, слайд з тэхнічнымі патрабаваннямі, зместам, складаецца з васьмі асобных электронных адукацыйных дапаможнікаў, якія ў сваю чаргу маюць агульную структуру: тытульны слайд, слайды з умоўнымі абазначэннямі і зместам, зручны інтэрфейс і навігацыю (у правым ніжнім куце кнопкі пераходу “назад” і “ўперад”).

Націскаючы значок , падаецца разгорнутая інфармацыя па змесце кожнага з кампанентаў (дакладней, якія тэмы ў іх разглядаюцца), “сашчэпка” накіроўвае на канкрэтную інтэлект-карту па тэме, “вока” адкрывае спасылкі і QR-коды на інтэрактыўныя практыкаванні і анлайн тэсты. Націскаючы на спасылку, вучні адразу пераходзяць да іх выканання.

Кожны з васьмі электронных адукацыйных дапаможнікаў у сваёй структуры мае тры кампаненты: даведачна-інфармацыйны (ведавы), інтэрактыўны (аперацыйны), кантрольна-дыягнастычны (практычны).

Даведачна-інфармацыйны кампанент уключае тэарэтычны матэрыял, у якім адлюстраваны правілы па кожнай самастойнай часціне мовы ў выглядзе інтэлект-карт, схем і табліц, распрацаваных аўтарам у праграмах Microsoft PowerPoint, Edrow MindMaster. Яны могуць выкарыстоўвацца як самастойна (у якасці нагляднасці), так і ва ўзаемасувязі з канкрэтным тэарэтычным матэрыялам (як графічная ілюстрацыя правіла).

На вучэбных занятках інтэлект-карты, схем і табліцы можна выкарыстоўваць пры выкладанні новага матэрыялу, для асэнсавання і замацавання вучэбнага матэрыялу, фарміравання ўменняў і навыкаў, пры абагульненні і сістэматызацыі, на этапе кантролю ведаў. Сродкі візуалізацыі могуць дэманстравацца як на інтэрактыўнай дошцы,

так і раздрукаваныя ў фармаце А3 на класнай дошцы, а для кожнага вучня ў фармаце А5.

На працягу ўрока неабходна звяртацца да зместу інтэлект-карты падчас выканання разнастайных практыкаванняў і фронтальнага апытвання. Найбольш поўнае запамінанне тэрэтычнага матэрыялу, змешчанага ў інтэлект-карце, дасягаецца пры дапамозе разнастайных пытанняў па яе змесце. Матэрыял пададзены лагічна, паслядоўна, з прывядзеннем прыкладаў. Вучні могуць карыстацца імі і пры падрыхтоўцы дамашняга задання.

Матэрыял, змешчаны ў інтэлект-картах, з'яўляецца адначасова і апорнымі словамі, якія дапамагаюць вучням будаваць вуснае выказванне, фармуляваць правіла, у выніку чаго адбываецца развіццё маўленчай і аналітычнай дзейнасці.

Дыдактычны матэрыял спрыяе фарміраванню моўнай кампетэнцыі праз засваенне вучнямі з цяжкімі парушэннямі маўлення тэрэтычнага матэрыялу па кожнай самастойнай часціне мовы і дзеяслоўных формах, развіццю ўменняў карыстацца мовай у розных відах маўленчай дзейнасці (чытанне, слуханне, гаварэнне, пісьмо) на аснове авалодання маўленчай тэорыяй і культурай маўлення, спосабамі перадачы думкі ў вуснай форме, уменняў ствараць самастойныя вусныя выказванні. На першы план у моўнай падрыхтоўцы вучняў выходзіць удасканаленне іх маўленчай практыкі, якая наладжваецца ў форме суразмоўніцтва.

З дапамогай візуалізацыі складаны і аб'ёмны вучэбны матэрыял лепш тлумачыцца, што дазваляе засяродзіць увагу вучняў на найбольш галоўных момантах, зразумець сутнасць сказанага, прачытанага, убачанага.

Інтэрактыўны кампанент змяшчае інтэрактыўныя заданні, распрацаваныя ў канструктары інтэрактыўных заданняў LearningApps, якія выкарыстоўваюцца для рэалізацыі актыўна-дзейнасных формаў навучання, забеспячэння ўмоў індывідуалізацыі і дыферэнцыяцыі навучання, садзейнічаюць фарміраванню моўнай кампетэнцыі.

Інтэрактыўныя заданні дазваляюць панізіць трывожнасць дзяцей, кантраляваць веды вучняў на розных узроўнях замацавання вучэбнага матэрыялу.

Выконваючы іх, вучні правяраюць свае веды ў гульнявой форме, што спрыяе фарміраванню не толькі моўнай кампетэнцыі, але і пазнавальнай зацікаўленасці да вывучэння беларускай мовы. Распрацаваныя практыкаванні і заданні разнастайныя па сваёй будове: класіфікацыя, знайдзі пару, віктарына з правільным выбарам адказу, упішы слова, складзі пазл, гульня “Хто хоча стаць мільянерам?”.

Інтэрактыўныя практыкаванні выкарыстоўваюцца ў якасці самастойнай індывідуальнай работы ці калектыўнай работы на інтэрактыўнай дошцы. У такім выпадку значная ўвага ўдзяляецца не толькі фарміраванню моўнай кампетэнцыі, але і маўленча-камунікатыўнай.

Адзначаны дыдактычны матэрыял дазваляе кантраляваць веды вучняў на розных узроўнях замацавання вучэбнага матэрыялу і панізіць трывожнасць дзяцей.

Кантрольна-дыягнастычны кампанент уключае анлайн тэсты (інтэрактыўныя рабочыя лісты), распрацаваныя ў сэрвісах Wizer.me і Google Формы, якія дазваляюць ажыццяўляць розныя віды кантролю і дыягнаставаць прабелы ў ведах вучняў.

Тэставыя заданні выкарыстоўваюцца пасля вывучэння пэўнага аб’ёму вучэбнага матэрыялу і забяспечваюць паэтапны кантроль за фарміраваннем вызначаных вучэбнай праграмай ведаў, уменняў і навыкаў. Такая форма кантролю і дыягностыкі садзейнічае развіццю лагічнага мыслення, памяці, дапамагае ўдасканалваць культуру навучання, навыкі самаацэнкі, самаадукацыі і адказнага стаўлення да вучэбнага працэсу.

Выканаўшы тэст, вучні маюць магчымасць адразу ўбачаць плён сваіх намаганняў у выглядзе адзнак, прагледзець няправільныя адказы і выканаць работу над памылкамі. Педагог у сваю чаргу можа прааналізаваць зводную статыстыку ў сваім рахунку Google па ўсім класе, няправільныя

адказы вучняў, унесці карэктывы пры планаванні наступнага ўрока і індывідуальнай карэкцыйнай работы.

Карысць анлайн тэстаў заключаецца ў тым, што педагог бачыць агульную зводку па адказах, статыстыку па асобных пытаннях, што дазваляе дакладна высветліць праблемы і прабелы ў засваенні вучэбнага матэрыялу, скарэкціраваць і індывідуалізаваць далейшае навучанне.

Дыдактычныя матэрыялы, размешчаныя ў дадзеным рэсурсе, маюць на мэце аказаць настаўніку беларускай мовы і літаратуры дапамогу ў фарміраванні моўнай кампетэнцыі ў вучняў з асаблівасцямі псіхафізічнага развіцця.